

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: والنٲین کاتاسانوف* (Valentin Katasonov)

برگردان از: ا. م. شیرى

۰۶ نومبر ۲۰۱۴

در بارهٔ جنگ جهانی سوم و پرداخت غرامت‌های آینده

حسابها را صربستان باز می‌کند.

امروزه اغلب شنیده می‌شود، که دنیا در آستانه جنگ جهانی سوم قرار گرفته است. برخی‌ها بر این باورند، که این جنگ آغاز شده و تاریخ شروع آن را ۱۱ سپتمبر سال ۲۰۰۱، یعنی زمانی می‌دانند، که اقدامات تحریک آمیز در نیویارک موجب شد تا امریکا به بهانهٔ دروغین «جنگ با تروریسم بین‌المللی» به افغانستان حمله کند. برخی‌های دیگر نیز به تاریخ پیشتر اشاره نموده و تجاوز ناتو به یوگسلاوی در ماه مارچ سال ۱۹۹۹ را تاریخ شروع جنگ جهانی سوم ذکر می‌کنند. هم‌اکنون حوادث اواخر قرن بیستم یوگسلاوی در اوکراین تکرار می‌شود. روند جنگ جهانی اعلام نشدهٔ سوم شدت می‌گیرد.

و زمان تدارک «پوتسدام جدید»، یادآور کنفرانس سال ۱۹۴۵ پوتسدام که پرداخت غرامت در قبال ویرانی‌ها و خسارات وارده توسط کشورهای متجاوز فاشیستی به اتحاد شوروی و سایر کشورها مسألهٔ عمده آن بود، فرامی‌رسد. هیأت نمایندگی اتحاد شوروی در کنفرانس پوتسدام رقم خسارات وارده در اثر جنگ به کشور خود را اعلام کرد. طبق اسناد رسمی، در این جنگ ۱۲۸ میلیارد دلار خسارات اقتصادی و در مجموع، ۳۵۷ میلیارد دلار به ارزش سال ۱۹۳۹ به اتحاد شوروی خسارت وارد شده بود. برای مقایسه، لازم به ذکر است که اتحاد شوروی در طول همهٔ سالهای جنگ فقط ۱۱ میلیارد دلار طبق برنامهٔ لند-لیس کمک دریافت کرد.

تدارک حساب جدید باید به شکل اجماع بین‌المللی «کتاب سفید» صورت بگیرد و خود این می‌تواند مبنای حقوقی بین‌المللی برای پرداخت غرامتی باشد که باید متجاوزان امریکائی و متحدان ناتویی آن بپردازند. کارهای مشخصی در خصوص برآورد خسارات جنگ جهانی سوم به عمل می‌آید. مثلاً، دولت سوریه اعلام کرد، که میزان خسارات اقتصادی این کشور در اثر جنگ مخالفان مسلح (تحت حمایت واشنگتن) تا پایان سال ۲۰۱۳ به ۱۴۴ میلیارد بالغ می‌شود، که با درآمد ناخالص ملی سه سال سوریه برابر است. یقیناً، میزان خسارتها در سال ۲۰۱۴ نیز افزایش یافته است.

پس از بمبارانهای ناتو در سال ۱۹۹۹ در یوگسلاوی «کتاب سفید» در سه جلد آماده شد، اما امروز اتفاقاً تهیهٔ «کتاب سفید» بین‌المللی بر پایهٔ متدولوژی واحد، با بهره‌گیری از کارشناسان و اطلاعات همهٔ کشورهای ذینفع به وظیفهٔ مبرم بدل شده است. معمولاً از عبارت پرداخت غرامت، جبران خساراتی مستفاد می‌شود که در نتیجهٔ عملیات نظامی به

کشورها وارد می آید. در شرایط معاصر خسارتها فقط به اقدامات نظامی محدود نمی شود. لازم است خسارات وارده در اثر تحریمها و محاصرات اقتصادی، عملیات خرابکارانه، جنگ اطلاعاتی و اشکال دیگر تجاوز نیز لحاظ شود. اعمال نظارت دائمی بر خسارتها ضرورت دارد (چنین نظارت مستمری را کمیسیون فوق العاده دولتی اتحاد شوروی در سالهای جنگ کبیر میهنی اعمال می کرد).

فصل اول «کتاب سفید» بین المللی باید شامل حساب صربستان به مثابه اولین قربانی جنگ جهانی سوم باشد.

* * *

بخش اصلی خسارات صربستان را زیانهای ناشی از تجاوز نظامی امریکا و ناتو از روز ۲۴ مارچ تا ۱۰ جون سال ۱۹۹۹ تشکیل می دهد. ارقام اصلی را یادآوری می کنیم. یوگسلاوی ۳۵۰۰۰ بار مورد حمله هوایی قرار گرفت و ۱۰۰۰ جنگنده و بالگرد در این حملات شرکت داشتند؛ بیش از ۱۰ هزار راکت بالدار، ۷۹ هزار تن مواد منفجره (از جمله آنها، ۱۵۶ بسته حاوی ۳۷۴۴۰ بمب خوشه ای ممنوع طبق موازین بین المللی) پرتاب گردید. بمبارانهای جنون آمیز با استفاده از مهمات محتوی اورانیوم رقیق شده انجام گرفت.

خسارات مستقیم مادی. در روند بمبارانهای ناتو، که تحت فرماندهی کلارک، ژنرال امریکائی انجام گردید، در حدود ۲ هزار نفر شهروند یوگسلاوی کشته و بیش از ۶ هزار نفر مجروح گردید، نزدیک به ۵۰ کارخانه و مؤسسه تولیدی، ۱۸ نیروگاه برق، ۳۴ پل، ۵۰ بیمارستان و درمانگاه، ۴۸۰ مدرسه، کالج و دانشگاه ویران گردید. در حدود ۶۰۰ نفر از کار محروم شدند. بر اساس برآوردهای مختلف، جمع کل خسارات مستقیم مادی بین ۳۰ تا ۱۰۰ میلیارد دالر در نوسان است.

آسیب های زیست محیطی. عواقب ناشی از حملات ناتو به مجتمع صنعتی پانچوا: کارخانه تولید ازت، پالایشگاه نفت و مجتمع پتروشیمی، ملموس ترین آنها بودند. مواد کیمیائی مسموم کننده و ترکیبات آن به هوا، آب و ریشه ها رسوخ کرد و سلامتی مردم و نظام زیست محیطی سرتاسر بالکان را در معرض خطر قرار داد.

هوا در اثر دود حاصل از سوختن مواد سمی مجتمع های نفتی مسموم گردید، رود دانوب و سایر رودخانه ها با نفت مخازن منفجر شده در اثر بمبارانها مسموم شدند، تعدادی از بحیره ها (بحیره اسکادار، بزرگترین آنها) و دریای بحیره آلوده شدند. **لیاسووا میلیچ اویچ**، وزیر بهداشت جمهوری صرب اعلام کرد: «کارخانه های کیمیائی ما را حتی آدلف هیتلر بمباران نکرد! ناتو ضمن نابود کردن رودخانه ها، مسموم کردن فضاء، قتل مردم کشور، با آرامش خیال این کار را می کند. جدیدترین تسلیحات روی مردم ما مورد آزمایش قرار می گیرد». در نتیجه استفاده از بمبهای آغشته به اورانیوم، اراضی بسیار وسیعی با رادونوکلوئید آلوده شد، بیماریهای سرطانی به حد قابل ملاحظه ای افزایش یافته است.

خسارت های غیرمستقیم- زیانهای مرتبط با توقف تولید، بیکاری، از دست رفتن درآمدها. این نوع ضرر و زیانها بدین سبب افزایش یافت که کشور پس از بمبارانهای سال ۱۹۹۹ با یغماگری کمپانیهای غارتگر غربی مواجه گردید و دارائی های باقیمانده را به پیشیزی خریدند. در نتیجه، ۲ و نیم میلیون نفر شهروند صربستان از امکان معیشت محروم شدند. بیکاری در صربستان به مرز ۴۰ درصد نیروی کار کشور رسید. کاهش تولید فقط در سال ۲۰۱۴، ۳ و نیم درصد بود. هیچ یک از رهبران بعد از تجاوز سال ۱۹۹۹ صربستان هیچ برنامه ای برای توسعه کشور نداشتند. همه چیز به دریافت «کمک» غربی منوط شده بود. و آن نیز هرگز تحقق نیافت. صربها را به سادگی فریب دادند.

ضرر و زیانهای کشورهای همجوار صربستان را که مناسبات تنگاتنگ اقتصادی با آن داشتند، باید به خسارت های غیرمستقیم اضافه کرد. طبق ارزیابی «اکونومیست انتلیجنس یونیت» لندن- گروه تحلیل و بررسی معتبر مشغول به مسائل اقتصادی، ضرر و زیان کشورهای همسایه یوگسلاوی در اثر جنگ سال ۱۹۹۹، ۸ میلیارد دالر برآورد شده بود.

در اینجا، هم خسارتهای مستقیم مالی، هم کاهش سرمایه گذاری خارجی و هم کاهش درآمد ناخالص ملی در اثر تحریم اقتصادی لحاظ می شود.

* * *

تا به حال در غرب حتی نمی خواستند سخنی در باره جبران حداقل جزئی خسارات وارده به صربستان در اثر تجاوز نظامی بشنوند. گاهی اوقات ارقامی در خصوص کمک اقتصادی غرب به صربستان ذکر شده است، که ادعا می شود برای بازسازی اقتصاد تخریب شده اعطا گردیده است. اما همه اینها فریب محض است. آن پولهایی که امریکا و اتحادیه اروپا در قالب «کمک» به صربستان فرستادند، عملاً برای حمایت مالی از شرکتهای چند ملیتی غربی صرف شدند. جمعیت صربستان هیچ غرامتی دریافت نکرده است.

در سال ۲۰۱۴ تغییرات مهمی در سیاستهای جهانی روی داد. در متن این تغییرات، بلگراد از قطعنامه ضد روسیه شورای امنیت سازمان ملل متحد راجع به شبه جزیره کریمه پشتیبانی نکرد و به فشار واشنگتن، که خواستار پیوستن به تحریمها علیه روسیه شده بود، تن نداد. دعوت از ولادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه به جشن هفتادمین سالگرد آزادی بلگراد از زیر سلطه اشغالگران فاشیست در ۱۶ نومبر سال ۲۰۱۴ نیز از اهمیت بزرگی برخوردار بود.

به نظر می رسد، دولت صربستان به این نتیجه رسیده است که اعلام حساب خسارتهای دو دهه گذشته را به غرب شروع کند. بلگراد هر چند با تزلزل، اما به انجام این کار دست زده است. در ماه می سال ۲۰۱۴، رئیس جمهور صربستان، **تومیسلاو نیکولچ** در شورای امنیت سازمان ملل متحد اعلام کرد، که میزان خسارت بمبارانهای ۷۸ روزه ناتو در سال ۱۹۹۹ را برآورد می کند. **نیکولچ** در اجلاس شورای امنیت سازمان ملل متحد گفت: «من شاکی نیستم و پرداخت غرامات جنگی به مفهوم سنتی آن را تقاضا نمی کنم، اما تا زمانی که رئیس جمهور صربستان هستم، مسؤولیت شما در جبران خسارتهای عظیم و آسیب های جبران ناپذیر وارد آمده به تأسیسات غیرنظامی ما و در کل، به اقتصاد ما را یادآوری می کنم». میزان خسارتهای دهها میلیارد دالر برآورد می شود.

درخواست تأدیه غرامت می تواند ابزار مهم سیاست خارجی در شرایط معاصر باشد. در سال ۱۹۲۲ در کنفرانس جنوا، غرب با طرح درخواست پرداخت وامهای دوره تزار و حکومت موقت بالغ بر ۱۸ و نیم میلیارد روبل طلا، سعی کرد روسیه شوروی را به زانو درآورد. در این حال، مسکو حساب خسارات وارده در اثر تجاوز مسلحانه و محاصره اقتصادی به مبلغ ۳۹ میلیارد روبل طلا را در مقابل متحدان سابق آنتانت طرح نمود. این امر باعث تعدیل حرص و طمع «شرکای» روسیه گردید. درخواست تأدیه غرامت نقش بزرگی در آن ایفاء کرد، که دو سال پس از جنوا، دوره به رسمیت شناختن دیپلماتیک اتحاد شوروی آغاز گردید. فراگیری از این تجربه مفید است. **استدلال پولی را غرب خیلی زودتر از اتکاء به اصول برابر حقوقی، عدالت یا حقوق بشر می فهمد.**

* پروفیسور، دکتر علوم اقتصاد،

مدیر مرکز پژوهشهای اقتصادی «سرگنی فیودورویچ شاراپوف» روسیه

<http://www.fondsk.ru/news/2014/10/26/o-tretej-mirovoj-vojne-i-buduschih-reparaciiah-schet-otkryvaet-serbia-30123.html>

۱۳ آبان - عقرب ۱۳۹۳